

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด*

THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL ADMINISTRATION FOLLOWING
APARIHANIYADHAMMA AND THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHANTHABURI TRAT

กรณิกา บุญเลี้ยง*, อธิกร วรบำรุงกุล, วิยวุฒิ บุญลอย

Kornnika Boonsiang, Theerangkoon Warabamrungskul, Waiwoot Boonloy

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: meenmeaning@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 306 คน ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 ฉบับ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง เครื่องมือการวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.51) 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.50) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.48) และ 3) การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีาด โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์การบริหารสถานศึกษา, อการบริหารนิยธรรม, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

* Received December 18, 2023; Revised December 27, 2023; Accepted December 30, 2023

Abstract

The purposes of this research were to: 1) To study the School Administration Following Aparihaniyadhamma under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat, 2) To study the Effectiveness of School under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat, and 3) To study the relationship between school administration following Aparihaniyadhamma and the effectiveness of school under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat. The sample was a group of 306 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat in the academic year 2022. The research instrument was a five - level rating scale questionnaire. The reliability of the school administration following Aparihaniyadhamma's questionnaire was 0.98, and the effectiveness of school's questionnaire was 0.93. The statistics used for data analysis were: Mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The results of the study were as follows: 1) The school administration following Aparihaniyadhamma was at the high level overall and in all aspects has a mean ($\bar{X} = 4.43$) and standard deviation (S.D. = 0.51), 2) The effectiveness of school was at the high level overall and in all aspects has a mean ($\bar{X} = 4.50$) and standard deviation (S.D. = 0.48), and 3) The relationship between school administration following Aparihaniyadhamma and the effectiveness of school under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat showed a moderate positive correlation with statistical significance at the .05 level. That is to say, the administration of educational institutions according to the principles of Aparihaniyadhamma has increased value. Effectiveness of the educational institution There will be an increase in value as well. It is in accordance with the set research hypothesis. It can be seen that the administration of educational institutions according to the principles of Aparihaniyadhamma has increased value. The effectiveness of the educational institution will also increase in value.

Keywords: School Administration Relations, Aparihaniyadhamma, The Effectiveness of School

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิต มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ ตลอดจนสามารถเอาความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เริ่มจากการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีหลักการเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยคู่กับสากล เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจะทำให้ได้ผลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมองแนวทาง หลักทฤษฎี และหลักธรรมเพื่อนำมาใช้เป็นกลไกสำคัญในการนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาทั้งระบบ การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น ผู้บริหารแต่ละคนก็มีวิถีทางในการบริหารของตนเองแตกต่างกันไปตามความถนัด ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ในเส้นทางที่หลากหลายนั้นล้วนจำเป็นต้องยึดถือแนวทางในการดำเนินงานทั้งสิ้น ที่เป็นแนวคิดทฤษฎีในประเทศและจากต่างประเทศตามที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านการฝึกอบรมประพุดิปฏิบัติมา รวมทั้งการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา

เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาและเพื่อจัดทำคู่มือ เอกสาร และสื่อประกอบการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการบริหารบุคลากรในสถานศึกษา (ทิพยาพัศ คลังแสง, 2556)

นับเป็นเวลากว่า 20 ปี ที่มีการขับเคลื่อนเรื่องปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีงบประมาณและทรัพยากรจำนวนมากที่ถูกใช้ไปสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศ มีสถาบันรับผิดชอบในด้านคุณภาพโดยตรง และมีบุคลากรในวงการศึกษาจำนวนมาก แต่ภายใต้บริบทที่เื้ออ้านวยเช่นนี้ ยังคง พบว่า การศึกษาของไทยมีปัญหาในด้าน “คุณภาพ” มาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านมาตรฐานการศึกษาภายใต้านิยาม “คุณภาพการศึกษา” ที่คับแคบ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากหลักสูตรการเรียนการสอน ความเหลื่อมล้ำ ด้านโอกาสและคุณภาพการศึกษอันเนื่องมาจากความเหลื่อมล้ำทาง ด้านปัจจัย ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษา ปัญหาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาที่ติดอยู่ในกรอบระบบราชการและปัญหาอันเกิดจากความไม่สอดคล้องระหว่างปรัชญาการศึกษาตลอดจนแนวทางปฏิบัติกับทิศทางในการจัดการศึกษา รวมถึงการปฏิบัติจริงในการพัฒนาประเทศ (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2558) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 5 และการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 39 โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและบริหารสถานศึกษา หรือกล่าวได้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการจัดและบริหารสถานศึกษา แนวทางในการจัดและการบริหารดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิรูปการเมืองและการปกครองซึ่งได้กระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้ เป็นหลักการของการบริหารงานที่มีผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง (นันทกิตติ แก้วกล้า, 2553)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมปรากฏในวรรณคดีเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์ มีที่มาจากนิทานในหนังสือธรรมจักษุ ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว.ชื่น นภวงศ์) เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ พระสุคุณคณาจารย์ เป็นผู้เรียบเรียงมาจากสมุ้งคลวิลาสินี อรรถกถาทีฆนิกายมหารวรรค ความในต้นเรื่อง ปรีนิพพานสูตร นายชิต บุรทัต ได้อ่านนิทานแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีจึงแต่งเป็นคำฉันท์ เนื้อเรื่องมีอยู่ว่า พระเจ้าอชาตศัตรูทรงครองแคว้นมคธมีราชศฤง์เป็นเมืองหลวง ต้องการขยายอาณาจักรไปยังแคว้นวัชชีอันมี พวกษัตริย์ลิจฉวีปกครอง แต่พระองค์ทราบว่กษัตริย์ลิจฉวีทุกพระองค์ล้วนทรงมั่นอยู่ในธรรม ที่เรียกว่า “อปรีหานิยธรรม 7” คือ ธรรมอันเป็นไปเพื่อเหตุแห่งความเจริญ พระองค์จึงวางแผนให้วัสสการพราหมณ์ที่เป็นอำมาตย์คนสนิทไปเป็นไส้ศึก หลังจากวัสสการพราหมณ์ได้ดำเนินอุบายเพื่อทำลายความพร้อมเพรียงและ ความสามัคคีของกษัตริย์ลิจฉวี เวลาผ่านไป 3 ปี ความสามัคคีก็ถูกทำลายสิ้น พระเจ้าอชาตศัตรูจึงสามารถยึดครองเมืองเวสาลีได้โดยง่าย (ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ, 2558)

ดังนั้น การทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ทุกคนควรยึดหลักธรรมตามคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ หรือเป็นศาสนาแห่งความเพียรพยายาม หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงมุ่งเน้นที่การปฏิบัติเป็นสำคัญ การเลือกหลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจะเป็น

นักบริหารที่เก่งและดีควรประพฤติปฏิบัติธรรมและนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหาร หลักการบริหารนิยม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม หรือหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อคุณธรรมเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข” (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2550) จากที่กล่าวมานี้ การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยม 7 ของสถานศึกษา จะเป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษาจากสถานศึกษามีคุณภาพตามความมุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและผู้เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้พัฒนาและเป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยมให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

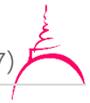
- 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปีการศึกษา 2565 ครูจำนวน 1,422 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้จังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละจังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อดำเนินการ

- 2.2 เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติของตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท ที่เป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

2.3 สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด จำนวน 46 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด จำนวน 30 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2.5 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมตามความคิดเห็นของครู และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อความหรือ ข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมตามความคิดเห็นของครู และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรงเชิงจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมและแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ระหว่าง 0.24 - 0.89 และ 0.26 - 0.88 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับของการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมและแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 และ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3 กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปรากฏผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตจันทบุรี ตราด ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม	n = 306		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหมั่นประชุม	4.41	0.56	มาก	5
2. ด้านรวมกลุ่มพร้อม	4.38	0.58	มาก	7
3. ด้านน้อมนำข้อบังคับ	4.39	0.59	มาก	6
4. ด้านคำนับผู้ใหญ่	4.44	0.60	มาก	3
5. ด้านไม่หลงใหลอำนาจ	4.43	0.59	มาก	4
6. ด้านประกาศศรัทธา	4.50	0.53	มาก	1
7. ด้านบูชาคนดี	4.49	0.57	มาก	2
รวม	4.43	0.51	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) ด้านประกาศศรัทธา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) 2) ด้านบูชาคนดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และ 3) ด้านคำนับผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$)

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปรากฏผลการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตจันทบุรี ตราด ในภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 306		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.53	0.49	มากที่สุด	2
2. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.50	0.54	มาก	3
3. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.45	0.55	มาก	5
4. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.57	0.50	มากที่สุด	1
5. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา	4.46	0.53	มาก	4
รวม	4.50	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต จันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) 2) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) 4) ด้าน ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และ 5) ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ของครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักอปริทานิยธรรมกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี トラด

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรการบริหารสถานศึกษาตามหลัก อปริทานิยธรรม กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี トラด

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇ Y
X ₁	1.00						
X ₂	0.79*	1.00					
X ₃	0.70*	0.74*	1.00				
X ₄	0.72*	0.79*	0.76*	1.00			
X ₅	0.70*	0.75*	0.76*	0.84*	1.00		
X ₆	0.70*	0.71*	0.69*	0.71*	0.77*	1.00	
X ₇	0.72*	0.79*	0.73*	0.81*	0.82*	0.82*	1.00
Y	0.72*	0.76*	0.72*	0.72*	0.74*	0.79*	0.83* 1.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาตามหลัก อปริทานิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี トラด พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านค่านับผู้ใหญ่ (X₄) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.84$)

ด้านบุชชาคนดี (X₇) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.83$)

ด้านประกาศศรัทธา (X₆) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.82$)

ด้านหมั่นประชุม (X₁) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.79$)

ด้านไม่หลงใหลอำนาจ (X₅) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.77$)

ด้านน้อมนำข้อบังคับ (X₃) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.76$)

ด้านรวมกลุ่มพร้อม (X₂) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.74$)

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านประกาศศรัทธา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.50) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) 2) ด้านบุคลิกคนดี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.49) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.57) 3) ด้านคำนับผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.44) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.60) 4) ด้านไม่หลงใหลอำนาจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.59) 5) ด้านหมั่นประชุม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.41) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.56) 6) ด้านน้อมข้อบังคับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.39) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.59) และ 7) ด้านรวมกลุ่มพร้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.38) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.58) ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ พระครูสังฆรักษ์วีระศักดิ์ จันทวิไล (รตจันทรวงษ์) ได้ศึกษาวิจัย การบริหารงานบุคคลตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลของการวิจัย พบว่า การบริหารงานบุคคลกรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลกรตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านให้ความเคารพต่อเพศสตรี ด้านมีความเคารพต่อสถานที่ภายในโรงเรียน ด้านไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบของโรงเรียน ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ด้านมีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม และด้านให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือน ตามลำดับ (พระครูสังฆรักษ์วีระศักดิ์ จันทวิไล (รตจันทรวงษ์), 2555) และนอกจากนี้ผลการศึกษาของ เวธิกา แดงเรือง เรื่องการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาล ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ คือ ด้านการไม่บัญญัติหรือลัทธิลี้ลับลึกลับข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ด้านการประชุมกันเนื่องนิตย์ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม และด้านการอารักขาคุ้มครอง ปกป้องอันชอบธรรม ตามลำดับ (เวธิกา แดงเรือง, 2560)

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ปรากฏ ด้านคำนับผู้ใหญ่อยู่ในลำดับมากที่สุด ซึ่งให้เห็นว่าสังคมไทยยังให้ความสำคัญในการนับถือความอาวุโส ตามที่การศึกษาของ ปวีพัสตร์ ทศนาบุรณ์ ระบุว่า ผลการศึกษากการปรากฏร่วมของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการแสดงความไม่พอใจกรณีผู้ฟังเป็นบุคคลที่อาวุโสกว่า พบว่า ผู้พูดภาษาไทยมักเลือกใช้การปรากฏร่วมของกลวิธีทางภาษามากกว่าการเลือกใช้กลวิธีใดกลวิธีหนึ่งเพียงกลวิธีเดียว และพบทั้งการปรากฏร่วมของกลวิธีการแสดงความไม่พอใจภายในถ้อยคำและการปรากฏร่วมของกลวิธีการแสดงความไม่พอใจระหว่างถ้อยคำเช่นเดียวกับกรณีผู้ฟังเป็นบุคคลที่ไม่ได้อาวุโสกว่า โดยการปรากฏร่วมของกลวิธีการแสดงความไม่พอใจภายในถ้อยคำ พบทั้งการปรากฏร่วมของกลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบ ตรงไปตรงมาร่วมกัน และกลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบลดน้ำหนักความรุนแรงปรากฏร่วมกัน และพบว่า มีการปรากฏร่วมกันมากที่สุดเพียง 2 กลวิธี ส่วนการปรากฏร่วมของกลวิธีการแสดงความไม่พอใจระหว่างถ้อยคำพบ การปรากฏร่วมกันมากที่สุด 4 กลวิธี และพบว่า การปรากฏร่วมของกลวิธี การแสดงความไม่พอใจระหว่างถ้อยคำส่วนใหญ่จะปรากฏกลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรง ร่วมด้วยเสมอ ยกเว้นการปรากฏร่วมกับกลวิธีการแสดงความไม่พอใจแบบตรงไปตรงมา ซึ่งอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่คำนึงถึงปัจจัยเรื่อง “ความอาวุโส”

ในสถานการณ์ที่ต้องแสดงความไม่พอใจผู้ฟังที่อาวุโสกว่า ด้านที่ความสัมพันธ์ตัวแปรอยู่ในลำดับน้อยที่สุด คือ ด้านรวมกลุ่มพร้อม แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเรื่องการส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมเพรียงกันในการประชุม การเลิกการประชุมและกระตุ้นการทํากิจกรรมที่ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุมด้วยเต็มใจ มีการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกินแหนงแคลงใจกัน แนะนำให้เห็นความสำคัญของการทํางานส่วนรวม ให้ร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสถานศึกษา (ปวีพัสตร์ ทัศนบุรณ์, 2562)

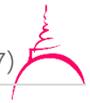
สรุปได้ว่า อปรีทานิยธรรมเป็นหลักธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและองค์กร มุ่งเน้นให้ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมก่อเกิดเป็นความสามัคคีและความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ทั้งยังเป็นแนวทางให้รู้จักหลักการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างชุมชน องค์กร หรือสถาบันให้เข้มแข็ง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในสังคมทั้งฝ่ายผู้บริหารบ้านเมืองและฝ่ายคณะสงฆ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและขับเคลื่อนองค์กรอย่างยั่งยืน

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.50) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เรียงลำดับรายด้านจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.57) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.50) 2) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.53) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.50) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.54) 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.46) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) และ 5) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.45) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.55) ตามที่ ประยูร คุณนาม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ประยูร คุณนาม, 2557) นอกจากนี้ผลการศึกษาของ กชกร สร้อยโพธิ์พันธุ์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บริหารได้ดำเนินการแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ 1) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทผ่านการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา 3) คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 4) ผลงานวิจัยและนวัตกรรมมีคุณภาพ ได้รับการเผยแพร่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาสังคม ประเทศ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์ 5) ผู้เรียนและกำลังแรงงานได้รับการเตรียมความพร้อมเชื่อมโยงสู่สังคมและประชาคมอาเซียน 6) ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา (กชกร สร้อยโพธิ์พันธุ์, 2559) นอกจากนี้ผลการศึกษาของ ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ เรื่องการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ระดับประสิทธิผลในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านที่มีระดับปฏิบัติการณ์น้อยที่สุด คือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้

ด้วยตนเองของนักเรียน ส่วนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นเพราะในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาด้านปัจจัยสนับสนุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งรวมไปถึงสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และนวัตกรรมทางการศึกษา (ยุคต้นันท์ หวานฉ่ำ, 2555)

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงและหาตัวชี้วัด ให้ได้ว่าอะไรบ้างที่ผู้บริหารควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบรายละเอียด เพื่อตรวจสอบการประเมินตนเองให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษามีคุณภาพดีมีประสิทธิผลที่เกิดจากการบริหารจริง ที่สำคัญไปกว่านั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์หว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็งของปัจจัยเหล่านั้นมาวางแผนพัฒนาสถานศึกษาพร้อมทั้งมีการประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตรา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมมีค่าเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมมีค่าเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อาจเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตรา มีการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ พระอธิการปรีชา ตึกษาโณ (มาทา) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาล ตำบล นาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผล การบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง (พระอธิการปรีชา ตึกษาโณ (มาทา), 2560) และนอกจากนี้ผลการศึกษาของ เสาวนีย์ วิยะบุญ เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างธรรมาภิบาลตามหลักการบริหารนิยธรรมของสภาองค์กรชุมชนเทศบาล ตำบลชากบก จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการสร้างธรรมาภิบาลตามหลักการบริหารนิยธรรมของสภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลชากบก จังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการสร้างธรรมาภิบาลตามหลักการบริหารนิยธรรมของสภาองค์กรชุมชน เทศบาลตำบลชากบก จังหวัดระยองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมรักษาวินัยธรรมอันดีงามมีระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรีและ ที่อยู่ในระดับสุดท้าย คือ ด้านการอารักขาคุ้มครองปกป้องอันชอบธรรมและด้านการประชุมกันเองนิตย (เสาวนีย์ วิยะบุญ, 2558) นอกจากนี้ผลการศึกษาของ ธนชุตดา ต้นตราภูกุล เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยพบว่า ผลการศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีวิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ดังนี้ 1) ด้านหมั่นประชุมกันเองนิตย 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) ด้านไม่ลู่แก่อำนาจความอยากความเห็นแก่ตัว 6) ด้านเคารพสักการะสิ่งที่ชุมชนนั้นนับถือ 7) ด้านเคารพในพระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงศีล และผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและมีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความเห็นต่อ

การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ธนชูดา ต้นตรานุกูล, 2565)

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก กล่าวคือ การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของสถานศึกษาจะมีในระดับมากด้วย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม ในประเด็นด้านค่านับผู้ใหญ่ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะโดยมีผู้นำและผู้ตามเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ส่งเสริมให้รับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้อาวุโสตามเหตุและผลที่เหมาะสม ให้เกียรติและความเคารพนับถือในฐานะที่เป็นผู้รู้และมีประสบการณ์ กระตุ้นให้เกิดความเคารพผู้นำ ทั้งนี้ ประเด็นในด้านที่รวมกลุ่มพร้อมกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในลำดับน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้ตระหนักในเรื่องความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในองค์กร เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการนำการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารสถานศึกษาต่อไป และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กชกร สร้อยโพธิ์พันธุ์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทิพยาพัศ คลังแสง. (2556). การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสวรรค์. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธนชูดา ต้นตรานุกูล. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารนิยธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นันทกิตติ แก้วกล้า. (2553). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ใน สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ประยูร คุณนาม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอป่องทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปวีพัสตร์ ทศนาบุรณ์. (2562). “ความอาวุโส” กับกลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแย้ง การแสดงความไม่พอใจ และการแนะนำในภาษาไทย. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระครูสังฆรักษ์วีระศักดิ์ จันทว โส (รตจันทรวงษ์). (2555). การบริหารงานบุคคลตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). ธรรมานุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- พระอธิการปรีชา ดิขญาโณ (มาทา). (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. (2558). วรรณคดีและวรรณกรรม ม.5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. เล่ม 116 (ตอนที่ 74 ก), หน้า12.
- เวธิกา แแดงเรือง. (2560). การบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ วิยะบุญ. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างธรรมนูญชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรมของสภาองค์กรชุมชน เทศบาลตำบลชากบก จังหวัดระยอง. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2558). การสังเคราะห์งานวิจัยว่าด้วยปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการศึกษาไทย:ประเด็นปัญหาคุณภาพการศึกษา (2535-2558). ใน รายงานการวิจัย . สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม.